

Monitoring naratívov o voľbách

Aké témy dominovali informačnému priestoru na sociálnych sieťach v máji a júni?

Úvod a metodológia

Téma predčasných volieb do NR SR v septembri 2023 je s blížiacim sa termínom v slovenskom informačnom čoraz aktuálnejšia. Táto analýza mapuje prostredníctvom analytického a monitorovacieho nástroja Gerulata Technologies témy a naratívy súvisiace s voľbami, ktoré dominovali na sociálnych sieťach Facebook, Telegram, YouTube a Instagram od 1. 5. do 19. 6. 2023.

Analýza pozostáva zo všetkých príspevkov, ktoré mali 2 000 alebo viac interakcií, ktoré nástroj Gerulata vygeneroval po zadaní kľúčového slova „voľby“ v príslušných gramatických tvaroch medzi všetkými zdrojmi na sociálnych sieťach, ktoré nástroj monitoruje. Analyzovaná vzorka bola vytvorená na základe nasledujúceho kľúča: „voľby“ OR „volieb“ OR „voľbám“ OR „voľbách“ OR „voľbami“. Následne boli vyfiltrované príspevky, ktoré sa netýkali témy predčasných volieb na Slovensku, čoho výsledkom bolo **167 príspevkov**.

Vzhľadom na metodológiu teda ide o najúspešnejšie príspevky z hľadiska počtu interakcií (súčet reakcií, komentárov či zdieľaní bez ohľadu na typ interakcie), ktoré k téme predčasných volieb boli vytvorené na sociálnych sieťach v slovenskom jazyku. Aj napriek tomu, že počet interakcií nezodpovedá metrike virality príspevku, môžeme predpokladať, že väčšina analyzovaných príspevkov patrila k tým najúspešnejším z hľadiska zásahu na užívateľov sociálnych sietí na Slovensku.

167 príspevkov sa následne kvalitatívne zhodnotilo z hľadiska tém alebo tvrdení, ktoré sa v danom príspevku nachádzali. V príspevkoch sa hodnotil text, obsah obrázka a obsah videa. V prípade, že príspevok zdieľal článok z webovej stránky, sa hodnotil len nadpis článku a text, ktorý je viditeľný užívateľom danej sociálnej siete na príspevku bez toho, aby užívateľ na linku klikol.

Účelom tejto analýzy je sprostredkovať kvalitatívny pohľad do príspevkov, ktoré získavajú na sociálnych sieťach v súvislosti s predčasnými voľbami do NR SR najväčšie množstvo pozornosti od užívateľov sociálnych sietí na Slovensku a ponúknuť tak obraz o tom, ktoré politické strany, aktéri a tvrdenia majú najväčší dosah. Text má informačný, nie hodnotiaci charakter.

Autorky

Katarína Strauszová, Junior Researcher

Aneta Žugecová, Project Assistant

Centrum pre demokraciu a odolnosť | GLOBSEC

**Co-funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Kľúčové zistenia

- Diskurzu o voľbách dominujú primárne stránky politikov.
- Spomedzi troch strán, ktoré v posledných mesiacoch získavajú v prieskumoch verejnej mienky vysoké preferenčné čísla, sa v monitoringu **vyskytuje prevažne SMER-SSD. HLAS-SD** ojedinele a Progresívne Slovensko takmer vôbec.
- Facebook stránke **Robert Fico** patrí 7 z top 10 príspevkov vzorky, facebook stránke **Milan Uhrík • Republika** patrí 5 z top 20 príspevkov.
- Medzi kľúčové naratívy patrí vytváranie dojmu, že západné inštitúcie, mimovládne organizácie či konkrétne osoby zo zahraničia (ako napr. George Soros) budú ovplyvňovať nadchádzajúce voľby. Na druhej strane tvrdenia o ruskej propagande sú zosmiešňované.
- Informačnému priestoru tiež dominujú „chlebové témy“, sociálna pomoc a Ukrajina.
- **Konšpiračné teórie**, najmä o úradníckej vláde či mimovládnych organizáciách, **sa výrazne popularizujú** prostredníctvom politických aktérov, ktorí ich využívajú čoraz častejšie.
- **Údajný vplyv Georga Sorosa** sa presunul z medzí konšpiračných teórií do širokospektrálneho využitia v rámci mnohých tém. Pribúda využívanie prívlastku „sorosovký“, časté sú aj prívlastky „progresívny“ či „liberálny“.
- Jadrom väčšiny príspevkov je **vyvolávanie nedôvery a strachu** naprieč voličským spektrom.

Príspevky s najvyšším počtom interakcií

Téme voľby dominuje facebooková stránka **Robert Fico** s videom, ktoré získalo **21 tisíc interakcií**.¹ Video venuje najmä médiám, ktoré mali amplifikovať „konšpirácie“ vyskytujúce sa vo verejnom priestore a ktoré si vymysleli ostatní politici. Medzi nimi má ísť najmä o vyjadrenie Jaroslava Naďa, ktorý obviňuje stranu SMER-SSD z prevzatia úplatku v Rusku, s cieľom manipulovať voľby.

Vo videu reaguje na viacero tém. Prezентuje stranu SMER-SSD ako „mierovú stranu“ vo vzťahu k vojne na Ukrajine a kritizuje prezidentku za neochotu poveriť víťaza volieb zostavením vlády. Hovorí o motivácii získať taký volebný výsledok, pri ktorom by prezidentka „nemohla špekulovať“.

Video predstavuje prierez viacerými témami, ktoré sa vyskytujú v celom monitoringu.

Druhým najpopulárnejším príspevkom bolo video stránky **Milan Uhrík • Republika**, v ktorom **kritizuje vyjadrenie Vladimíra Šuchu**, vedúceho Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku.² Vo videu kritizuje Európsku úniu za vnučovanie európskych hodnôt, pričom V. Šucha mal „vynadať a označiť všetkých Slovákov za geneticky menejcenných, lebo nechcú akceptovať rodové kvóty z Bruselu“. M. Uhrík následne opisuje Európsku úniu ako „liberálnu progresívnu ľavicu“ a verí, že to voliči vo voľbách takýmto osobám všetko spočítajú. Zatiaľ čo táto téma sa v ďalších príspevkoch neopakovala, samotné video získalo **18,2 tisíc interakcií**.

1 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/robertficosk/videos/268474879045917>.

2 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/861794325310116>.

Najrozšírenejšie témy

Prezidentka Zuzana Čaputová

Útoky na meno, úrad či činnosť prezidentky Zuzany Čaputovej boli v monitorovacom období najčastejšími spomedzi všetkých osobných útokov. Objavili sa až v 66 zo 167 príspevkov, z čoho 33× išlo o stránky predstaviteľov strany SMER-SSD. Obsahovo aj tematicky sa príspevky rôznili, veľké množstvo spomínalo negatívne prezidentku v rámci inej rámcovej témy, iné príspevky sa v celom rozsahu venovali iba jej osobe.

Príspevky v prvom rade kritizovali prezidentku, za to, že je údajne **spoluzodpovedná za chaos a beznádej v spoločnosti a za ekonomické ťažkosti Slovákov**, keďže „nechala“ vládnuť vládu Eduarda Hegera aj po tom, čo bola vláde vyhlásená nedôvera (FB stránky *Milan Uhrík • Republika*: 7,8 tis.,³ *Andrej Danko - predseda SNS*: 7,3 tis.,⁴ *Juraj Blanár*: 2,1 tis.,⁵ YouTube účet *Politika SK*: 2,8 tis.⁶). Facebooková stránka *Pavol Slota • DOMOV - Národná strana* taktiež pripisuje prezidentke 21 tisíc obetí pandémie, ktorá sa údajne vyšetruje ako „úmyselne a umelo vyvolaná“ (9,4 tis.⁷). Bez uvedenia zdroja alebo dôkazov k svojim tvrdeniam vyzýva k protestu a k potrebe „vymeniť tento zločinecký režim“. V komentároch pod príspevkov sa vyskytlo viacero vyhrážok smrťou.

Ďalšia téma skloňovaná v súvislosti prezidentkou sa týkala **skoršieho termínu volieb**. Zatiaľ čo niektoré politické strany vyzývali prezidentku k vymenovaniu úradníckej vlády (FB stránky *KDH*: 2,5 tis.⁸ a *Milan Majerský*: 3,9 tis.⁹), následne jej súhlas s voľbami v septembri malo byť „to najhoršie čo mohla Slovákom spraviť“ (FB stránky *Robert Fico*: 11,2 tis.¹⁰, podobný naratív stránky *Miroslav Suja • Republika*: 3,7 tis.¹¹ a *Erik Tomáš*: 3 tis.¹²). Prezidentka bola v príspevkoch vinená z „parlamentnej smršti zákonov“, vyzývaná k zloženiu mandátu (FB stránka *JUDr.Marek Géci • Republika*: 4,3 tis.¹³) a kritizovaná za pozornosť venovanú Ukrajine, údajne na úkor vyhlásenia skoršieho termínu volieb (YouTube účet *Politika Dnes*: 3,3 tis.¹⁴).

Kritika na prezidentku sa zniesla aj po tom, čo oznámila, že **automaticky nepoverí víťaza predčasných volieb zostavovaním vlády** (FB stránka *Anna Belousovová*: 3,3 tis.¹⁵), z čoho sa následne vyvinuli konšpiračné teórie. Prezidentka podľa vyjadrení rôznych predstaviteľov nepoverí nikoho, kto nebude zo strany Progresívne Slovensko (PS) a nebude „podporovať vojnu na Ukrajine“, pričom by sa premiérom údajne mal stať *Ludovít Ódor*, ako nový predseda PS (FB

3 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/watch/?v=945276003180718>.

4 Facebook stránka Andrej Danko - predseda SNS: <https://www.facebook.com/403193681165697/posts/797474761737585>.

5 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155626126730221/posts/560759902883506>.

6 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=ohx3V1Nj6gg>.

7 Facebook účet Pavol Slota: <https://www.facebook.com/252565313577541/posts/677620061072062>.

8 Facebook stránka KDH: <https://www.facebook.com/393858778763044/posts/774497827365802>.

9 Facebook stránka Milan Majerský: <https://www.facebook.com/279919597281453/posts/655980883008654>.

10 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/809860983831537>.

11 Facebook stránka Miroslav Suja • Republika: <https://www.facebook.com/293750332560845/posts/694152822520592>.

12 Facebook stránka Erik Tomáš: <https://www.facebook.com/397080978441899/posts/778718316944828>.

13 Facebook stránka JUDr.Marek Géci • Republika: <https://www.facebook.com/516026307191351/posts/721317016662278>.

14 YouTube účet Politika Dnes: <https://www.youtube.com/watch?v=rcvwnKvkiYQ>.

15 Facebook stránka Anna Belousovová: <https://www.facebook.com/259779089480832/posts/740208838104519>.

stránky *Robert Fico*: 13 tis.,¹⁶ *Juraj Blanár*: 2,1 tis.¹⁷ a YouTube účty *Politika SK*: 2,1 tis.,¹⁸ *SMER - Sociálna Demokracia*: 3 tis.,¹⁹ *eReport*: 2,8 tis.,²⁰ *Politika SK*: 2,7 tis.²¹).

V súvislosti s voľbami sa často spomínala aj úradnícka vláda, ktorej veľká časť aktérov hovorí „**Čaputovej vláda**“ (FB účty *Ladislav Kamenický*: 4 tis.,²² *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 2,6 tis.,²³ *Anna Belousovová*: 3,3 tis.²⁴). Prezidentku obviňujú z porušovania princípov demokracie, z dôvodu, že mala vládu zostaviť ona a nie premiér Ódor (FB stránka *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 3,4 tis.²⁵) a v tomto zmysle ju aj kritizujú z nediskutovania výberu s opozičnými stranami (FB stránka *Juraj Blanár*: 2,5 tis.²⁶). Ďalej príspevky obsahujú tvrdenia, že vláda nie je legitímna lebo nevzišla z volieb (FB stránka *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.²⁷), naopak, že je progresívna (FB stránka *Milan Uhrík • Republika*: 4,9 tis.,²⁸ 2 tis.²⁹) a má „Sorosovské prvky“ (FB stránka *SMER-SSD*: 2,5 tis.³⁰). Prezidentka má jej vymenovaním plniť rozkazy, ktoré prichádzajú z americkej ambasády (Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2,9 tis.³¹). Väčšina aktérov sa v nadväznosti na tieto vyjadrenia prezentujú ako alternatíva a povzbudzujú voličov, aby „vydržali“ do volieb.

Významne šírené tvrdenie v súvislosti s prezidentkou sa týka **údajného falšovania volieb**

(FB stránka *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 10,1 tis.,³² YouTube účet *Roman Michelko*: 3,7 tis.³³).

V prvom rade príspevky kritizujú „Čaputovej vládu“, ktorá údajne poslala peniaze „sorosovským“ **mimovládny organizáciám**, čím má okrem iného ovplyvňovať a zneužívať predvolebnú situáciu na Slovensku a pomáhať Ukrajincom namiesto Slovákov. (FB stránky *Robert Fico*: 9,7 tis.,³⁴ *Milan Uhrík • Republika*: 8,7 tis.,³⁵ *Alexander Riabov*: 4,8 tis.,³⁶ *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.,³⁷ *Eduard Chmelár*: 4,1 tis.³⁸). Aj v súvislosti s voľbami sa opakujú naratívy o slúžení „cudzím záujmom“ ako napr. americkej ambasáde či „Sorosovi“ (FB stránky *Robert Fico*: 14,6 tis.,³⁹ *Milan Uhrík • Republika*: 4,3 tis.,⁴⁰ Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2,4 tis.⁴¹ a 2,9 tis.⁴²). Útok na osobu prezidentky kanál *Luboš Blaha* na Telegram spojí aj s vyhlásením Jaroslava Naďa o tom, že SMER-SSD mal údajne prebrať úplatok na manipuláciu volieb v Rusku (3 tis.,⁴³ 2,7 tis.⁴⁴).

4. Potom si vymyslí konšpiračnú teóriu, že Smer ide zmanipulovať voľby a vraj bol niekto v Rusku po peniaze, aby to zariadil. Jaro, plíz, zober loptu, nie drogy 🤪

5. Ja len, že v rukách má moc Čaputová, takže Naď vlastne obviňuje ju, že si ju Smer kúpi a zariadi u nej, aby za úplatok z Ruska zmanipulovala voľby v prospech Putina. Že aká divočina. Ťažký matroš.

16 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/823196129164689>.

17 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/568007805492049>.

18 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=4HXrJEeR7Ms>.

19 YouTube účet SMER – Sociálna Demokracia: <https://www.youtube.com/watch?v=E75nvjP3qn0>.

20 YouTube účet eReport: <https://www.youtube.com/watch?v=USVTW2Spw5c>.

21 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=ZLam7moBhKs>.

22 <https://www.facebook.com/310485870876017/posts/717292523528681>.

23 Facebook účet Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320869409838149/posts/735051238419962>.

24 Facebook stránka Anna Belousovová: <https://www.facebook.com/259779089480832/posts/740208838104519>.

25 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320869409838149/posts/727665155825237>.

26 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/579806494312180>.

27 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

28 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/852690449553837>.

29 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/848908866598662>.

30 Facebook stránka SMER-SSD: <https://www.facebook.com/146389614348216/posts/554520980201742>.

31 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/942>.

32 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/735192195072533>.

33 YouTube účet Roman Michelko: <https://www.youtube.com/watch?v=niRq3Ez-vTg>.

34 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/828503971967238>.

35 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/864506441705571>.

36 Facebook stránka Alexander Riabov: <https://www.facebook.com/157717987221531/posts/197268903266439>.

37 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

38 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/64326371179188>.

39 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/815128146638154>.

40 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/858879855601563>.

41 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/983>.

42 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/942>.

43 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/988>.

44 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/989>.

Podľa príspevkov má taktiež **prezidentka ohovárať Slovákov v zahraničí**, čím narážajú na jej rozhovor pre zahraničné médium Politico⁴⁵, v ktorom sa vyjadrila, že Slováci sú pod vplyvom ruskej propagandy. Aktéri na jej vyjadrenia reagovali slovami, že občania len nechcú vojnu na Ukrajine (FB stránky *Eduard Chmelár*: 4,1 tis.,⁴⁶ *Marián Kéry*: 2,9 tis.,⁴⁷ *SMER-SSD*: 2,5 tis.,⁴⁸ Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2,7 tis.,⁴⁹ *Luboš Blaha*: 2,1 tis.⁵⁰).

Zrejme najextrémnejší príspevok z monitorovaných príspevkov bol zdieľaný zo stránky Marián Kéry - poslanec NR SR, v ktorom autor prakticky tvrdí, že prezidentka by si mala zvyknúť na vyhrážky smrťou. „...**prezidentka plače že jej niekto hrozí zabitím preto, lebo vraj Fico šíri klamstvá o nej ako americkej agentke...pani prezidentka asi zabudla, že je v politike. A že v nej sa dosť často politikom aj vyhrážajú. Je to odsúdeniahodné, ale je to fakt.**“ (2,1 tis.⁵¹).

Najaktívnejším aktérom v téme bol Telegramový kanál *Luboš Blaha*. Vo vzorke mal kanál 20 príspevkov, z ktorých 14 sa venovalo prezidentke. Taktiež sa v nej nachádzali dve YouTube videá, v ktorých politik spomínal prezidentku Čaputovú alebo v ktorých účty referovali na jeho vyjadrenia o nej. Dokopy teda ide o 16 príspevkov. Okrem vyššie spomenutých príspevkov prezidentku kanál *Luboš Blaha* prepájal s často nesúvisiacimi témami, napríklad s pochodom na prvý máj (2,8 tis.⁵²), opätovnou kandidatúrou Františka Mikloška (2,8 tis.⁵³), „zlyhania“ vlády Eduarda Hegera (2,7 tis.⁵⁴),

nevyslovenie dôvery úradníckej vláde (2,8 tis.⁵⁵) či tradične s témami liberalizmu, Sorosa (2,4 tis.⁵⁶), NATO a Ukrajiny (2,6 tis.,⁵⁷ rozhovor pre YouTube účet *eReport* 2,1 tis.⁵⁸).

Z médií sa medzi monitorované príspevky dostali len príspevky na Instagrame od portálu Stratitup, ktorý informoval o rozhodnutí prezidentky vymenovať vládu odborníkov (7 tis.⁵⁹) a o vyjadreniach R. Fica. V nich opakuje tvrdenie, že Zuzanu Čaputovú stvoril tretí sektor a mainstreamové médiá (2,9 tis.⁶⁰) alebo, že úradnícka vláda vymenovaná prezidentkou Zuzanou Čaputovou nezíska dôveru parlamentu a za termínom volieb vidí „americký príkaz“ (2,6 tis.⁶¹).

Stabilita a ukončenie chaosu

Tému chaosu často komunikuje stránka SMER-SSD a jej politickí predstavitelia, ktorí sa stavajú do pozície „majáku pravdy, demokracie a zdravého rozumu“ (FB stránka *Robert Fico*: 13,9 tis.⁶²) a „silnej, stabilnej a skúsenej vlády“ (11,9 tis.⁶³). Facebook stránky politikov tejto strany (*Juraj Blanár*: 2,2 tis.,⁶⁴ *Marián Kéry - poslanec NR SR*: 2 tis.,⁶⁵ *Ladislav Kamenický*: 4 tis.⁶⁶) poukazujú na **chyby bývalej vládnej koalície, ktoré viedli k údajnému chaosu a ekonomickému úpadku**.

Facebook stránka *Milan Uhrík • Republika* komunikovala, že strana Republika ide do volieb odhodlaná „uspieť a vrátiť na Slovensko pokoj,

45 <https://www.politico.eu/article/eu-risks-losing-slovakia-russia-disinformation-president-zuzana-caputova/>

46 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/643263711179188>.

47 Facebook stránka Marián Kéry – poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/660724045877299>.

48 Facebook stránka SMER-SSD: <https://www.facebook.com/146366161017228/posts/565765349077305>.

49 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1006>.

50 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaDiskusia/134363>.

51 Facebook stránka Marián Kéry - poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/647521987197505>.

52 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/920>.

53 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/990>.

54 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/934>.

55 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1024>.

56 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/983>.

57 Telegram kanál *Luboš Blaha*: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1018>.

58 YouTube účet *eReport*: <https://www.youtube.com/watch?v=NrObO8KMLHc>.

59 Instagram účet *startitup_sk*: <https://www.instagram.com/p/Cr8wPAyNR50>.

60 Instagram účet *startitup_sk*: <https://www.instagram.com/p/CtomFXRoD9S>.

61 Instagram účet *startitup_sk*: https://www.instagram.com/p/Cr8WEr2NA_h.

62 Facebook stránka *Robert Fico*: <https://www.facebook.com/401400371344269/posts/811942180290084>.

63 Facebook stránka *Robert Fico*: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/824511995699769>.

64 Facebook stránka *Juraj Blanár*: <https://www.facebook.com/155626126730221/posts/560759902883506>.

65 Facebook stránka *Marián Kéry - poslanec NR SR*: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/663742458908791>.

66 Facebook stránka *Ladislav Kamenický*: <https://www.facebook.com/310485870876017/posts/717292523528681>.

poriadok a prosperitu“ (4,3 tis.⁶⁷), či „upratať bordel“ (8,7 tis.⁶⁸). Stránka politickej strany KDH (2,5 tis.⁶⁹) vyzvala prezidentku Čaputovú prostredníctvom stránky svojho predsedu Milana Majerského (3,9 tis.⁷⁰), aby ukončila chaos a vymenovala úradnícku vládu.

Aj Facebook stránky strany Demokrati a jej predstavitel'ov sa venovali téme chaosu Eduard Heger vo videu (2,7 tis.⁷¹) pomenoval viacero faktorov, ktoré ku kríze prispeli, vrátane pandémie, vojny, inflácie, energetickej krízy, ktoré boli údajne prehľbované stranou SMER-SSD a extrémistami, no priznal aj svoj podiel viny. Juraj Šeliga tiež hovoril o opozičnom chaose, ktorý chcú ako strana vo voľbách zastaviť (4,2 tis.⁷²). Strana Demokrati chce údajne ponúknuť „silnú, konštruktívnu, no hlavne pokojnú alternatívu tomu, čo Slovensku ponúka Sulík, Fico, extrémisti a ostatní politici chaosu“ (FB stránka *Eduard Heger: 2,7 tis.*⁷³). Snahu Demokratov ironizovala stránka *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS* (3,2 tis.⁷⁴).

Podľa Facebook stránky *Peter Pellegrini* (2,2 tis.⁷⁵) je aj Hlas-SD alternatívou k minulosti a politickej neskúsenosti. Roman Michelko uviedol práve nahradenie chaosu ako jeden z dôvodov svojej kandidatúry za stranu SNS (3,5 tis.⁷⁶).

Naratív o vláde chaosu bol šírený aj **prostredníctvom kanálov**, napríklad cez nahrávku Jána Baránka, ktorá sa šírila prostredníctvom Facebookovej stránky *Vaše Správy - Online Spravodajstvo Bez Cenzúry*: 4 tis.⁷⁷ ako aj YouTube účtu *Politika SK*: 2,8 tis.⁷⁸). V nahrávke tvrdí, že **Slovensko z chaosu dostane len proslovenská vláda aj za cenu, že ju budú označovať za nacionalistickú** či nedemokratickú.

Potrebu upokojenia situácie tak vnímajú aktéri na celom politickom spektre. Rozdielne je však vnímanie úradníckej vlády. Zatiaľ čo prezidentka verí, že vláda odborníkov stabilizuje situáciu a prinesie novú politickú kultúru (FB stránka *Zuzana Čaputová*: 5,4 tis.⁷⁹, 4,6 tis.⁸⁰), stránky *Robert Fico* (11,6 tis.⁸¹, 10,7 tis.⁸²) a *Milan Uhrík • Republika* (7,8 tis.⁸³) ju označujú za predlžovanie chaosu.

67 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/858879855601563>.

68 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/864506441705571>.

69 Facebook stránka KDH: <https://www.facebook.com/393858778763044/posts/774497827365802>.

70 Facebook stránka Milan Majerský: <https://www.facebook.com/279919597281453/posts/655980883008654>.

71 Facebook stránka Demokrati: <https://www.facebook.com/142237215478712/posts/156127394089694>.

72 Facebook stránka Juraj Šeliga: <https://www.facebook.com/271283021461071/posts/724990629423639>.

73 Facebook stránka Eduard Heger: <https://www.facebook.com/350143433342381/posts/804761471213906>.

74 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/727371725854580>.

75 Facebook stránka Peter Pellegrini: <https://www.facebook.com/250842629730472/posts/783030766511653>.

76 YouTube účet Roman Michelko: <https://www.youtube.com/watch?v=HswfQTQ7YQY>.

77 Facebook stránka Vaše Správy - Online Spravodajstvo Bez Cenzúry: <https://www.facebook.com/vasespravy/videos/554442989972862/>.

78 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=ohx3V1Nj6gg>.

79 Facebook stránka Zuzana Čaputová: <https://www.facebook.com/407720714044637/posts/790499839100054>.

80 Facebook stránka Zuzana Čaputová: <https://www.facebook.com/407720714044637/posts/792721482211223>.

81 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/809860983831537>.

82 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/811271677023801>.

83 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/848161776673371>.

Ódorova vláda: predlžovanie chaosu, zamaskovaní liberáli alebo stabilná vláda odborníkov?

Novovymenovaná úradnícka vláda bola ďalšou diskutovanou témou na sociálnych sieťach. **Vláda bola označovaná za vládu prezidentky** (FB stránky *Robert Fico*: 14,6 tis.,⁸⁴ *JUDr.Marek Géci • Republika*: 3 tis.,⁸⁵ *Juraj Blanár*: 2,5 tis.⁸⁶), ktorá nominácie nediskutovala s parlamentnou opozíciou (YouTube účet *Roman Michelko*: 4,8 tis.⁸⁷). Podľa stránky *Anna Belousovová* takáto vláda nemá demokratický mandát robiť koncepčné zmeny (3,3 tis.⁸⁸).

Tvrdenie, že ide o **vládu vytvorenú na pokyn USA**, bolo tiež populárne najmä na Telegram kanále *Luboš Blaha* (2,9 tis.⁸⁹) a YouTube účte *Politika Dnes* (3,3 tis.⁹⁰).

Facebook stránka *Milan Uhrík • Republika*, ktorá pravidelne spomína progresivizmus a liberalizmus v negatívnom kontexte, úradnícku vládu označila za „vládu maskovaných progresívcov“ (2 tis.⁹¹). Že ide o progresívnu vládu, ktorá svojim programovým vyhlásením vôbec nepomáha ľuďom v zlej ekonomickej situácii, tvrdila aj Facebook stránka *Ladislav Kamenický* (2,5 tis.⁹²). Stránka *Miro Heredoš* zase šírla nepodložené špekulácie, že „**Ódorova vláda tu má byť oveľa dlhšie ako len do septembrových volieb 2023** a má úplne iné úlohy než tie, ktoré sú verejnosti distribuované“ (9,9 tis.⁹³). Facebook stránka *Juraj Blanár* tvrdila, že hlavným cieľom je, aby sa Ľudovít Ódor osvedčil ako premiér a bol nominovaný za predsedu vlády aj po voľbách

(2,1 tis.⁹⁴). Status prevzal YouTube kanál *Politika SK* (2,2 tis.⁹⁵).

! ÓDOR JE DEJSTVO V HRE ! Priatelia, dobre sa pozrite na fotku z nedávnej oslavy 25. výročia založenia Európskej centrálnej banky. Taká...

Ďalšie stránky politikov vnímajú **úradnícku vládu ako predlžovanie chaosu** a privítali by skorší termín predčasných volieb (FB stránky *Robert Fico*: 11,2 tis.⁹⁶ 10,7 tis.,⁹⁷ *Milan Uhrík • Republika*: 7,8 tis.⁹⁸). V téme úradníckej vlády bola svojimi príspevkami úspešná aj Facebook stránka prezidentky Čaputovej, ktorá tvrdí, že „členovia vlády sa vybrali podľa odbornosti. Prirodzene teda medzi nimi budú ľudia z konzervatívneho aj liberálneho prostredia“ (5,4 tis.⁹⁹) pričom verí, že vláda odborníkov „prinesie novú politickú kultúru a stabilizuje situáciu“ (4,6 tis.¹⁰⁰).

Mobilizácia voličov: Zastavme vo voľbách liberalizmus

Liberalizmus a progresivizmus je rôznymi v mnohých príspevkoch s vysokým počtom interakcií vykresľovaný ako hrozba, čo nadväzuje na naratívy, ktoré sa dlhodobo šíria v slovenskom informačnom priestore nielen pred voľbami.¹⁰¹ Pred septembrovými voľbami k tomu pridávajú aj **výzvu**

84 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/815128146638154>.

85 Facebook stránka JUDr.Marek Géci • Republika: <https://www.facebook.com/516010117192970/posts/745244994269480>

86 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/579806494312180>.

87 YouTube účet Roman Michelko: <https://www.youtube.com/watch?v=ne0tjpbnmFQ>

88 Facebook účet Anna Belousovová: <https://www.facebook.com/259779089480832/posts/740208838104519>.

89 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/942>.

90 YouTube účet Politika Dnes: <https://www.youtube.com/watch?v=rcvwnKvkiYQ>.

91 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/848908866598662>.

92 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

93 Facebook stránka Miro Heredoš: <https://www.facebook.com/523974919731533/posts/730694929059530>.

94 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/568007805492049>.

95 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=4HXrJEeR7Ms>.

96 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/809860983831537>.

97 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/811271677023801>.

98 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/848161776673371>.

99 Facebook stránka Zuzana Čaputová: <https://www.facebook.com/407720714044637/posts/79272148221223>.

100 Facebook stránka Zuzana Čaputová: <https://www.facebook.com/407720714044637/posts/790499839100054>.

101 <https://www.globsec.org/what-we-do/publications/slovenske-volby-2020-v-informacnom-priestore>

poraziť vo voľbách liberálne strany. Facebook stránka *Milan Mazurek • Republika* tvrdila, že „liberáli a progresívne strany zaplavia Slovensko nelegálnymi migrantmi“ (9 tis.¹⁰²). Telegram účet *Luboš Blaha* označil Dorotu Nvotovú za symbol slovenského liberalizmu a dodal, že je „hlúpa, vulgárna a protislovenská“ (3,4 tis.¹⁰³). V ďalšom príspevku účet kritizoval, že progresívne strany nemajú riešenia na zhoršujúcu sa životnú situáciu Slovákov a vyzýva: „ak nechcete, aby na Slovensku vládol liberálny extrém, musíte voliť toho, koho liberáli najviac nenávidia - Roberta Fica“ (2,1 tis.¹⁰⁴).

Na sociálnych sieťach boli tiež úspešné príspevky **prirovnávajúce liberalizmus k fašizmu** (Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2 tis.¹⁰⁵), tvrdiace, že liberáli útočia na počatý život, kresťanské základy spoločnosti a na rodiny cez „genderizmus“ (FB účet *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 3,9 tis.¹⁰⁶). Aj Lívia Pavlíková, ktorá v júni 2023 vstúpila do hnutia Republika, sa vo videu publikovanom Facebook stránkou Konzerva venuje LGBTIQ+ ľuďom a na konci vyzýva, aby ľudia mysleli vo voľbách na to, že **„liberálni progresívcia nie sú kvôli politickej korektnosti ochotní stanoviť hranice zdravého rozumu a bez nich sa dá ťažko robiť rozumná politika“** (FB stránka *Konzerva*: 2,4 tis.¹⁰⁷).

Stránky predstaviteľov SMER-SSD a Republika tiež kritizujú Petra Pellegriniho za dištancovanie od povolebnej spolupráce, čím údajne naznačuje, že chce vládnuť s liberálnymi stranami (FB stránky *Milan Uhrík • Republika*: 8,8 tis.¹⁰⁸, 3 tis.¹⁰⁹, *Marián Kéry- poslanec NR SR*: 2 tis.¹¹⁰). Stránka *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS* vyzýva stranu KDH na vylúčenie povolebnej spolupráce s PS a SaS (3,9

tis.¹¹¹) a Telegram kanál *Luboš Blaha* viní KDH z asistencie na „liberálnom prevrate“ (2,6 tis.¹¹²).

V rámci analyzovanej vzorky sa od liberalizmu dištancujú strany SMER-SSD, Republika a SNS (YouTube účet *Roman Michelko*: 3,5 tis.¹¹³).

Ukrajina

S pretrvávajúcou ruskou inváziou na Ukrajinu sa naratívy o tejto téme stávajú aj predvolebnou kampaňou. Politici SMER-SDD (FB stránky *Robert Fico*: 21 tis.,¹¹⁴ *Igor Melicher - Mladí Sociálni Demokrati*: 2,2 tis.,¹¹⁵ *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.¹¹⁶, Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2,6 tis.¹¹⁷) zdôrazňujú, že do vlády **prinesú suverénnu zahraničnú politiku** a nebudú pokračovať v „poklonkovaní“ Západu a „vyskladňovaní našich armádnych rezerv“ v prospech Ukrajiny.

Viacerí aktéri chcú na Ukrajinu priniesť údajné mierové riešenia prostredníctvom diskusie s Ruskom. Facebook stránka *Marián Kéry- poslanec NR SR* (2 tis.¹¹⁸) kritizovala bývalú vládu, že sa „nezdravo upli len [na] jednu veľmoc a odovzdali takmer všetky naše dôležité zbraňové systémy do vojenského konfliktu, s ktorým nič nemáme“. Stránka *Monika Sofiya Soročinová* (2,5 tis.¹¹⁹) bola úspešná Facebook príspevkom, v ktorom zdôrazňuje potrebu viesť s Ruskom dialóg. Rusko sa podľa jej slov „o to pokúša, od kedy začali banderovci na Ukrajine likvidovať občanov ruskej národnosti a prijímať segregáčne zákony, čo vyvrcholilo až do otvoreného konfliktu, ktorý je dnes zo západu masovo podporovaný z hľadiska dodávok zbraní ukrajinskej strane no

102 Facebook stránka Milan Mazurek • Republika: <https://www.facebook.com/407871987372759/posts/865383548288265>.

103 Telegram Kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1024>.

104 Telegram Kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1029>.

105 Telegram Kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/994>.

106 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/741566254435127>.

107 Facebook stránka Konzerva: <https://www.facebook.com/474586538051605/posts/623958433114414>.

108 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/868010938021788>.

109 YouTube účet Milan Uhrík: <https://www.youtube.com/watch?v=yAq7J38Lvqo>.

110 Facebook stránka Marián Kéry- poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/663742458908791>.

111 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/741566254435127>.

112 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/990>.

113 YouTube účet Roman Michelko: <https://www.youtube.com/watch?v=HswfQTQ7YQY>.

114 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/823758142441821>.

115 Facebook stránka Igor Melicher - Mladí Sociální Demokrati: <https://www.facebook.com/248381617294324/posts/715309103934904>.

116 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

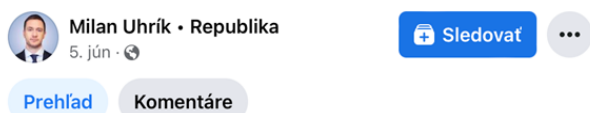
117 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1005>.

118 Facebook stránka Marián Kéry- poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272341198048921/posts/642665184349852>.

119 Facebook stránka Monika Sofiya Soročinová: <https://www.facebook.com/261375412660605/posts/703565271774948>.

bez akejkoľvek snahy západu o mierové riešenia.“ Kanál *Ľuboš Blaha* (2,6 tis.¹²⁰) hovorí na Telegrame o SMER-SSD ako o strane, ktorá ponúka „mierovú politiku“.

Aktéri taktiež kritizujú politikov bývalej aj súčasnej vlády a „liberálov“ z podporovania Ukrajiny, pričom sa „nestarajú o potreby Slovákov“. Na sociálnych sieťach sa objavilo niekoľko príspevkov, ktoré kritizovali príspevok v hodnote 21 miliónov eur pre Nadáciu otvorenej spoločnosti na starostlivosť o ukrajinských utečencov. Facebook stránky *Milan Uhrík • Republika* (8,7 tis.¹²¹) a *Eduard Chmelár* (4,1 tis.¹²²) tvrdia, že „prezidentkina vláda“ sa stará o Ukrajincov na úkor Slovákov. *Filip Kuffa • SNS - ŽIVOT NS* (4,2 tis.¹²³) tvrdí, že bývalá vládna koalícia nebojovala za záujmy Slovákov, ale Ukrajincov, keď schválili dovoz ukrajinského obilia. Pridáva sa Facebook stránka *JUDr. Marek Géci • Republika* (3 tis.¹²⁴), keď hovorí, že úradnícku vládu nepotrebujú Slováci, ale prezident Zelensky. Telegram kanál *Ľuboš Blaha* (2,6 tis.¹²⁵) a YouTube účet *Reporter Online SK* parafrázujú vyjadrenia Eduarda Chmelára (3,1 tis.¹²⁶) varujú pred údajnou možnosťou, že by vláda po voľbách mohla na Ukrajinu vyslať slovenské pozemné sily a priamo sa tak zapojiť do vojny.

NESKUTOČNE ! Caputovej vláda priklepla 21 miliónov eur Sorošovej Nadácii otvorenej spoločnosti na starostlivosť o 🇺🇦 Ukrajincov.

Hlavne, že na Slovensku sa rušia lekárske pohotovosti, lebo na ne vraj nie sú peniaze...

V septembri všetci povinne k voľbám !! Upraceme tento bordel a vrátíme slovenské peniaze do služieb slovenských občanov. 🇸🇰 #REPUBLIKA
Zobraziť menej

Chudoba a sociálne otázky

Na zhoršujúcu sa životnú úroveň poukazujú mnohí politici, tvrdiac, že práve oni po voľbách prinesú riešenia (FB stránka *Robert Fico*: 11,9 tis.,¹²⁷ *Robert Fico*: 10,7 tis.¹²⁸). Okrem tvrdení, že problémom je pomoc Ukrajincom na úkor Slovákov, rozobraných vyššie,

(podľa YouTube účtu *Reporter Online SK*, Eduard Chmelár kladie otázku, či chceme byť “po zuby ozbrojení, ale sprostí, chorí a hladní?” 3,1 tis.¹²⁹) **obviňujú zo zhoršujúcej sa situácie prezidentku** (FB stránka *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.,¹³⁰ Telegram kanál *Ľuboš Blaha*: 2,8 tis.¹³¹), či vládu Ľudovíta Ódora, ktorá podľa nich rieši „banality a zbytočnosti“, zatiaľ čo ľudí najviac trápi zdražovanie (FB stránky *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.,¹³² *Marián Kéry- poslanec NR SR*: 2 tis.¹³³). Facebook stránka *Ladislav Kamenický* vníma ako zdroj energetickej krízy sankcie uvalené na Rusko (2,5 tis.¹³⁴).

Naratív o zlej ekonomickej situácii a o politikoch, ktorí sa nestarajú o ľudí, sa objavil aj v Instagramovom videu účtu *refreshernews.sk* (4,2 tis.¹³⁵). Vo videu, ktoré vyvoláva silné emócie, dôchodca opisuje, že celý život poctivo pracoval a dnes len ťažko vyžije. Na konci sa so slzami v očiach pýta, ako môžu „takí intrigáni“ vládnuť.

120 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1005>.

121 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445260620296824/posts/864506441705571>.

122 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/643263711179188>.

123 Facebook stránka Filip Kuffa • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/273671244580140/posts/648396487107612>.

124 Facebook stránka JUDr. Marek Géci • Republika: <https://www.facebook.com/516010117192970/posts/745244994269480>.

125 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1018>.

126 YouTube účet Reporter Online SK: https://www.youtube.com/watch?v=2HU_JMahTik.

127 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/824511995699769>.

128 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/81271677023801>.

129 YouTube účet Reporter Online SK: https://www.youtube.com/watch?v=2HU_JMahTik.

130 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/579806494312180>.

131 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/1024>.

132 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

133 Facebook stránka Marián Kéry- poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272341198048921/posts/642665184349852>.

134 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/146366161017228/posts/565765349077305>.

135 Instagram účet refreshernews.sk: <https://www.instagram.com/p/CtRxevLgnC1>.

SMER-SSD poukazuje na konkrétne sociálne opatrenia, ktoré navrhovali alebo podporili v parlamente (FB stránka *Ladislav Kamenický*: 2,7 tis.,¹³⁶ YouTube účet *SMER - Sociálna Demokracia*: 2,9 tis.,¹³⁷ Telegram kanál *Luboš Blaha*: 2,3 tis.)¹³⁸ a označujú svoju vládu za poslednú zodpovednú, kedy rástli reálne mzdy a zvyšovala sa životná úroveň (FB stránka *Ladislav Kamenický*: 4 tis.)¹³⁹.

K stránkam politických predstaviteľov SMER-SSD a Republiky sa pridala aj Facebook stránka Peter Pellegrini (8,2 tis.)¹⁴⁰, ktorá označila stranu Hlas-SD za reálnu sociálnu demokraciu, ktorá prináša skutočné riešenia.

Údajný vplyv George-a Sorosa

Podľa Facebook stránky *Robert Fico* je politik presvedčený, že v nasledujúcich parlamentných voľbách zohrajú dôležitú úlohu „peniaze Sorosa“ a budú ovplyvňovať kampaň na Slovensku (9,7 tis.)¹⁴¹. Podobne aj stránka *Alexander Riabov* naznačuje, že časť 21-miliónovej dotácie pre

Nadáciu otvorenej spoločnosti bola udelená pod zámkou starostlivosti o Ukrajincov a môže byť využitá na politickú kampaň s cieľom dosadenia „bábkovej vlády“, ktorá bude podporovať Ukrajinu (4,8 tis.)¹⁴². Status stránky *Miro Heredoš* dodáva, že žijeme „ilúziou demokracie“, pretože viacero mimovládnych organizácií (IVO, OSF a agentúra FOCUS) sídli na rovnakej adrese. Na Slovensku teda podľa autora existuje „sieť mimovládok napojených na Sorosa“ a títo „Sorosovi chlapci... zásadnou mierou cez tieto organizácie ovplyvňovali dianie na Slovensku“ (12,7 tis.)¹⁴³.

Reakcie na obvinenia Jaroslava Naďa o manipulácii volieb

Podľa dát Ipsosu 54% ľudí verí, že voľby budú zmanipulované.¹⁴⁴ Za posledné mesiace sa však naratív ohľadom falšovania volieb zmenil. Zatiaľ čo ešte prednedávnom dominovala strana Republika s naratívom o falšovaní volieb, naratív preberajú najmä reakcie na doposiaľ nepodložené vyjadrenie Jaroslava Naďa z mája 2023. Bývalý minister v relácii *Na telo* tvrdil, že najvyšší ústavní činitelia dostali spravodajskú informáciu, „ktorá presne hovorí o osobe, čase a mieste, kedy bol slovenský občan v Rusku preberať finančné zdroje politickej strany Smer na manipuláciu volieb.“¹⁴⁵ Reakciou opozície na vyjadrenie bol predovšetkým naratív, podľa ktorého by mala údajne voľby manipulovať bývalá koalícia, prezidentka či úradnícka vláda, „ak niekto dokáže voľby zmanipulovať, je to ten, kto ich organizuje“ (FB stránka *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 10,2 tis.)¹⁴⁶. Má k tomu dopomôcť vplyv EÚ a NATO, pričom dôkazom má byť zápisnica zo stretnutia úradníkov a mimovládnych organizácií z Bruselu (FB stránky *Richard Takáč - poslanec NR SR*: 3,2 tis.,¹⁴⁷ 3,1 tis.,¹⁴⁸ *Juraj Blanár*: 2,7 tis.)¹⁴⁹.

136 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310485870876017/posts/720410723216861>.

137 YouTube účet SMER - Sociálna Demokracia: <https://www.youtube.com/watch?v=tamoeTul7G0>.

138 Telegram kanál Luboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/979>.

139 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310485870876017/posts/717292523528681>.

140 Facebook stránka Peter Pellegrini: <https://www.facebook.com/250892883058780/posts/782496926565037>.

141 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/828503971967238>.

142 Facebook stránka Alexander Riabov: <https://www.facebook.com/157717987221531/posts/197268903266439>.

143 Facebook stránka Miro Heredoš: <https://www.facebook.com/523966626399029/posts/717965546999135>.

144 <https://www.startitup.sk/slovakov-ovladli-konspiracie-polovica-ludi-veri-ze-vysledky-volieb-budu-zmanipulovane-prieskum/>

145 <https://tvnoviny.sk/na-telo/clanok/735856-j-nad-v-na-telo-dostali-sme-spravodajsku-informaciju-o-snahe-manipulovat-volby-v-prospech-ruska>

146 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/735192195072533>

147 Facebook stránka Richard Takáč - poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/285691966700551/posts/676305527639191>.

148 Facebook stránka Richard Takáč - poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/285691966700551/posts/675683187701425>.

149 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/572761345016695>.

Vo všeobecnosti opozícia na čele s politickými predstaviteľmi strany SMER-SSD označila celé vyjadrenie za klamstvá či výmysel (FB stránky *Erik Kaliňák*: 4,2 tis.,¹⁵⁰ *Marián Kéry- poslanec NR SR*: 2,7 tis.,¹⁵¹ Telegram kanál *Ľuboš Blaha*: 3 tis.,¹⁵² YouTube účet *eReport* 2,1 tis.¹⁵³). Pridalo sa tiež tvrdenie, že **média šíria hoaxy a predvolebnú propagandu** (YouTube účet *SMER – Sociálna Demokracia*: 2,5 tis.,¹⁵⁴ FB stránka *Eduard Chmelár*: 2,5 tis.¹⁵⁵), keďže spomínané vyjadrenie preberajú a zdieľajú (FB stránky *Eduard Chmelár*: 3,3 tis.,¹⁵⁶ *Ľuboš Blaha* 2,6 tis.¹⁵⁷). Video Jaroslava Naďa v rámci politickej kampane zverejnila aj strana Demokrati (2,9 tis.¹⁵⁸). Vyslúžilo si však prevažne negatívne reakcie. **Naratív falšovania volebných výsledkov** šírila v dizkurze najmä strana Republika. Politickí predstavitelia strany hovorili o úspešnom schválení zákona, podľa ktorého sa budú zverejňovať volebné zápisnice. V týchto príspevkoch však okrem falšovania výsledkov prevláda aj naratív o manipulovaní „Američanmi“ či NATO (FB stránky *Milan Uhrík • Republika*: 8 tis.,¹⁵⁹ *Milan Uhrík • Republika*: 6,8 tis.,¹⁶⁰ *Milan Uhrík • Republika*: 4,9 tis.,¹⁶¹ *Milan Mazurek • Republika*: 3,5 tis.¹⁶²).

Jediným príspevkom z informačného spektra, ktorý sa dostal do vzorky, je **satirická relácia Ťažký týždeň** od Aktualít (2,9 tis.¹⁶³), ktorá sa snaží vtípne poukázať na naratív manipulácie volieb a voličov.

Média sú neobjektívne, šíria propagandu a hoaxy

Relatívne rozšírenými boli aj útoky na médiá, poprípade konkrétnych novinárov či moderátorov politických diskusií. Veľká časť príspevkov sa týka **RTVS, ktorá má byť zneužívaná úzkou skupinou ľudí** na to, aby v nej diskutovali ľudia s rovnakým názorom alebo na kritiku moderátorov, ktorí údajne nezvládajú svoju úlohu (*Eduard Chmelár*: 4,1 tis.,¹⁶⁴ *Anna Belousovová*: 3,2 tis.,¹⁶⁵ *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 3 tis.¹⁶⁶). Na účtoch politických predstaviteľov strany SMER-SSD sa objavili príspevky obviňujúce médiá z podporovania útokov na ich politickú stranu (FB stránka *Robert Fico*: 20,1 tis.¹⁶⁷), z tolerovania totalitných praktík („štátni úradníci pozývajú vojenské spolky aby spacificovali nepohodlnú opozíciu a intervenovali do volieb“ – Telegram kanál *Ľuboš Blaha*: 2 tis.¹⁶⁸), ako aj útoky na moderátorov z toho, že šíria propagandu a sú údajne demagogickí (*Marián Kéry- poslanec NR SR*: 2,7 tis.¹⁶⁹).

Útoky sa vyskytli aj na Radu pre mediálne služby, ktorá má „prostitúovať s vládou mocou“, kryť predvolebný mocenský boj (FB stránka *Eduard Chmelár*: 4,9 tis.¹⁷⁰, 2,5 tis.¹⁷¹) a byť „režimovou ideopolíciou“, pričom Telegram účet *Ľuboš Blaha* dodáva, že „po voľbách bude treba [s Radou] urobiť poriadok – cenzori v demokracii nemajú čo hľadať.“ (Telegram účet *Ľuboš Blaha*: 2,4 tis.¹⁷²).

150 Facebook stránka Erik Kaliňák: <https://www.facebook.com/389675479189152/posts/781530646670298>.

151 Facebook stránka Marián Kéry- poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/656259849657052>.

152 Telegram účet Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/988>.

153 YouTube účet eReport: <https://www.youtube.com/watch?v=NrOBo8KMLHc>.

154 YouTube účet SMER – Sociálna Demokracia: <https://www.youtube.com/watch?v=TepXB1zuO54>.

155 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/634854068686819>.

156 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/476077174564510/posts/638406011664958>.

157 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/989>.

158 Facebook stránka Demokrati: <https://www.facebook.com/142236375478796/posts/172397512462682>.

159 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/854799972676218>.

160 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/867484781407737>.

161 Facebook stránka Milan Uhrík • Republika: <https://www.facebook.com/445539396935613/posts/845146540308228>.

162 Facebook stránka Milan Mazurek • Republika: <https://www.facebook.com/407826657377292/posts/860387738787846>.

163 YouTube účet Aktuality.sk: <https://www.youtube.com/watch?v=ORvUnyN7Eo>.

164 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/643263711179188>.

165 Facebook stránka Anna Belousovová: <https://www.facebook.com/259779089480832/posts/740208838104519>.

166 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320869409838149/posts/734598195131933>.

167 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/823758142441821>.

168 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/994>.

169 Facebook stránka Marián Kéry- poslanec NR SR: <https://www.facebook.com/272274018055639/posts/656259849657052>.

170 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/641460621359497>.

171 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/634854068686819>.

172 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/983>.

Mimovládne organizácie chcú ovplyvňovať verejnú mienku pred voľbami

Mimovládne organizácie boli spomínané najmä v súvislosti s pracovnou cestou do Bruselu. Podľa príspevkov mala takto koalícia E. Hegera zneužívať vládnu moc, prezidentka mala celú cestu schváliť a účastníci stretnutia mali **vytvárať koordinovaný postup ako zdiskreditovať slovenskú opozíciu, zabrániť jej vyhrať voľby** a žiadať zásah NATO a EÚ, nakoľko sa politická situácia nevyvíja v prospech prezidentky (FB stránky *Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS*: 10,1 tis.,¹⁷³ *SMER-SSD*: 8,2 tis.,¹⁷⁴, 3,9 tis.,¹⁷⁵ *Ladislav Kamenický*: 3,7 tis.,¹⁷⁶ *Juraj Blanár*: 2,7 tis.¹⁷⁷).

Predvolebnú situáciu má ovplyvňovať aj úradnícka vláda, a to spomínanou dotáciou pre **Nadáciu otvorenej spoločnosti** (FB stránky *Robert Fico*: 9,7 tis.,¹⁷⁸ *Eduard Chmelár*: 4,1 tis.,¹⁷⁹ YouTube účet *Politikum*: 3,2 tis.¹⁸⁰). Dosah mali aj príspevky, ktoré volajú po potrebe sa po voľbách „**vysporiadať s mimovládkami**“ (FB stránky *Vaše Správy - Online Spravodajstvo Bez Cenzúry*: 3,9 tis.,¹⁸¹ *Matovičov cirkus*: 2,4 tis.,¹⁸² YouTube účet *Politika SK*: 2,8 tis.¹⁸³).

Príspevok s najväčším počtom interakcií poukazuje na prepojenie viacerých organizácií na základe adresy, ktoré majú ovplyvňovať politickú situáciu už od 1989 s pomocou „financovania od Sorosa“ (FB stránka *Miro Heredoš*: 12,7 tis.¹⁸⁴). Z ovplyvňovania obviňujú aj GLOBSEC, a to prostredníctvom prieskumov GLOBSEC Trends (FB stránka *SMER-SSD*: 2,5 tis.¹⁸⁵).

Dominovali aj príspevky o prepojeniach na súčasných politikov. Iniciatíva Zastavme korupciu má podľa Telegram kanálu *Ľuboš Blaha* (2,7 tis.¹⁸⁶) **kryť vládu E. Hegera**, PS by malo podporovať „mimovládky“ a nie občanov, podobne ako terajšia úradnícka vláda (FB stránka *Ladislav Kamenický*: 2,5 tis.¹⁸⁷). **Prezidentku prepájajú s VIA IURIS**, ktorá „dostávala **od Sorosa** stovky tisíc eur“ (Telegram kanál *Ľuboš Blaha*: 2,4 tis.¹⁸⁸).

173 Facebook stránka Tomáš Taraba • SNS - ŽIVOT NS: <https://www.facebook.com/320752449849845/posts/735192195072533>.

174 Facebook stránka SMER-SSD: <https://www.facebook.com/146389614348216/posts/566353555685151>.

175 Facebook stránka SMER-SSD: <https://www.facebook.com/146389614348216/posts/563479092639264>.

176 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310485870876017/posts/719873113270622>.

177 Facebook stránka Juraj Blanár: <https://www.facebook.com/155444943415006/posts/572761345016695>.

178 Facebook stránka Robert Fico: <https://www.facebook.com/401845797966393/posts/828503971967238>.

179 Facebook stránka Eduard Chmelár: <https://www.facebook.com/477747501064144/posts/643263711179188>.

180 YouTube účet Politikum: <https://www.youtube.com/watch?v=XpUajyn48k>.

181 Facebook stránka Vaše Správy - Online Spravodajstvo Bez Cenzúry: <https://www.facebook.com/175293891722325/posts/26943112308602>.

182 Facebook stránka Matovičov cirkus: <https://www.facebook.com/108135149529838/posts/2031609327182401/>.

183 YouTube účet Politika SK: <https://www.youtube.com/watch?v=ohx3V1Nj6gg>.

184 Facebook stránka Miro Heredoš: <https://www.facebook.com/523966626399029/posts/717965546999135>.

185 Facebook stránka SMER-SSD: <https://www.facebook.com/146366161017228/posts/565765349077305>.

186 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/934>.

187 Facebook stránka Ladislav Kamenický: <https://www.facebook.com/310553707535900/posts/728026902455243>.

188 Telegram kanál Ľuboš Blaha: <https://t.me/LubosBlahaSmer/983>.